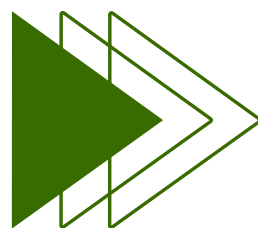

Stowarzyszenie
Polski Recykling

JAK ZMIENIAJĄ SIĘ RECYKLATY – SYSTEM KAUCYJNY I EKOMODULACJA

SŁAWOMIR PACEK

**XXX-TA KONFERENCJA ABRYŚ – KOMPLEKSOWA
GOSPODARKA ODPADAMI – 2-4 WRZEŚNIA 2026 R.,
POBIEROWO**

O Stowarzyszeniu „Polski Recykling”

- Stowarzyszenie zostało założone w 2015 roku i skupia czołowych oraz najbardziej doświadczonych recyklerów odpadów głównie tworzyw sztucznych i gumy w Polsce.
- Organizacja reprezentuje podmioty aktywnie działające w najważniejszych i dynamicznie rozwijających się sektorach gospodarki, w tym w obszarze opakowań, budownictwa, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, motoryzacji, sektora rolno-spożywczego oraz sektora farmaceutycznego i kosmetycznego.
- Wspiera wszelkie inicjatywy dążące do rozwoju zrównoważonej gospodarki o obiegu zamkniętym.

O Stowarzyszeniu „Polski Recykling”

Branża recyklingu odpadów tworzyw sztucznych i gumy to ok. 200 przedsiębiorców.

Zatrudnienie (szacunki rynkowe SPR) wynosi od 7 do 11 tys. Pracowników.

To głównie firmy sektora MŚP (małych i średnich przedsiębiorstw).

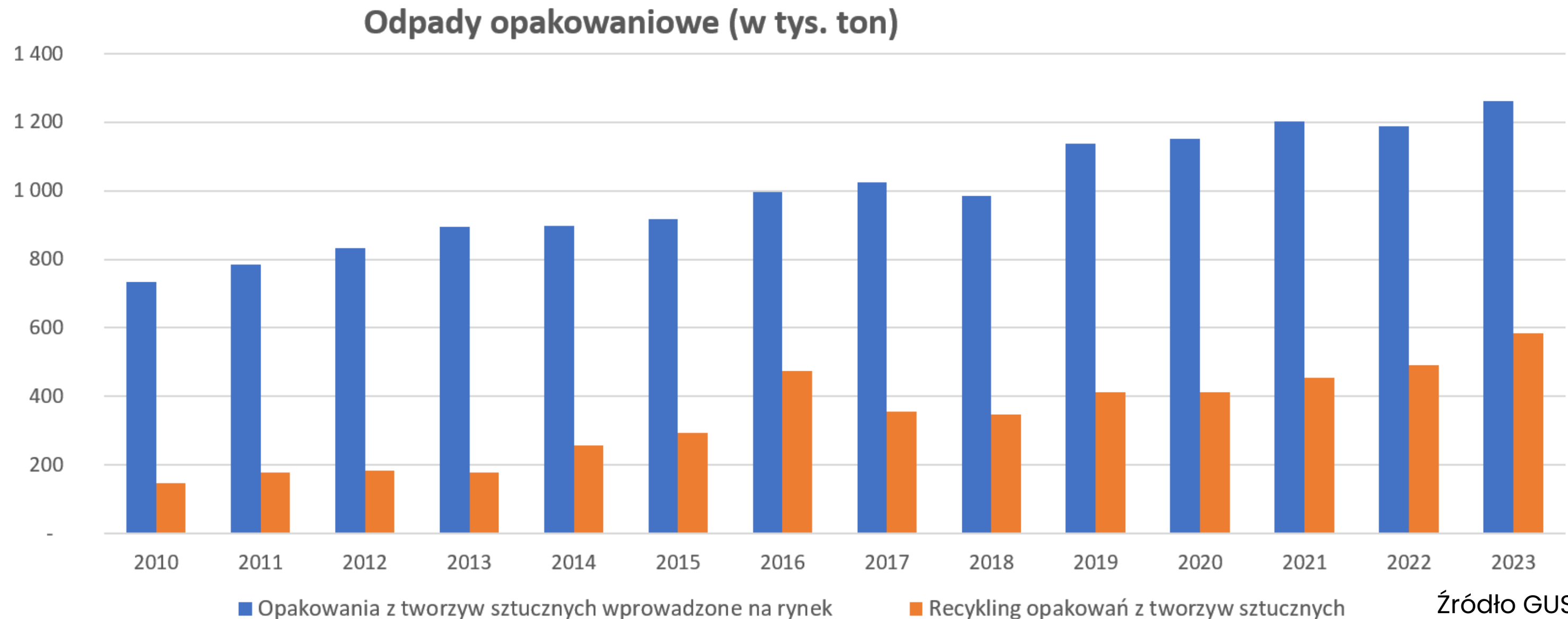
Polscy recyklerzy odpowiadają za przetwarzanie około 500 tys. ton odpadów rocznie.

Aż 70% wolumenu przetwarzanych odpadów tworzyw sztucznych i gumy to praca 50-100 wiodących recyklerów a obroty branży szacuje się na poziomie ok. 5 miliardów zł.

Od 2020 roku prawie **30%** zakładów recyklingu RTS ograniczyło znacząco produkcję lub zostało zamkniętych na skutek nieprzemyślanych regulacji prawnych.

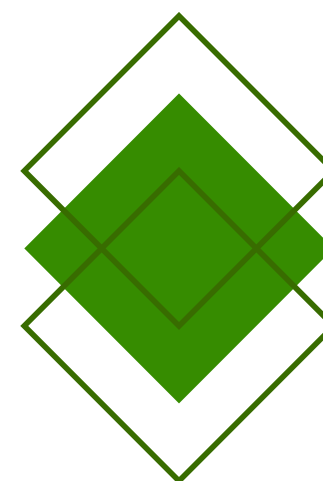
Recykling odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych

Pomiędzy 2010 rokiem a rokiem 2023 poziom recyklingu odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wzrósł z 20% do 46,4%.

System kaucyjny

- Zaczął obowiązywać od 1 października 2025 r.
- Systemem kaucyjnym są objęte:
 - opakowania jednorazowego użytku na napoje z tworzyw sztucznych o pojemności do 3 litrów,
 - puszki metalowe o pojemności do 1 litra,
 - butelki szklane wielokrotnego użytku o pojemności do 1,5 litra.
- Główne cele:
 - mniej zużytych surowców,
 - czystsze otoczenie,
 - powrót opakowań do obiegu,
 - poprawa jakości strumienia odpadu.

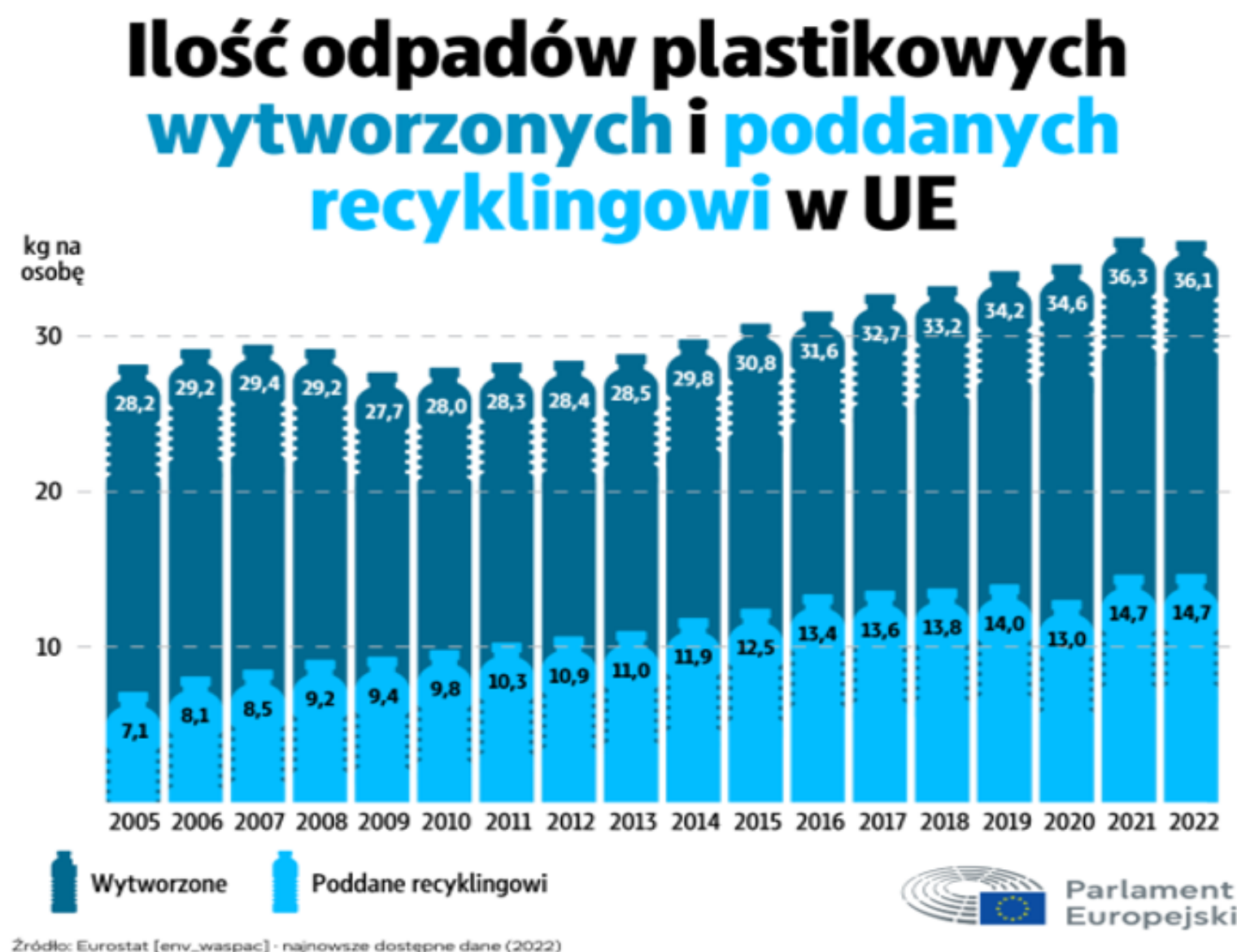
System kaucyjny - cd.

- Unijne wytyczne, które mamy osiągnąć dzięki SK:
 - poziomy selektywnego zbierania opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu:
 - ✓ **od 2025 r. – 77%,**
 - ✓ **od 2029 r. – 90%,**
 - butelki jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych (łącznie z zakrętkami i wieczkami) mają zawierać udział wagowy wynoszący co najmniej:
 - ✓ **od 2025 r. – 25%** tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu w nowych butelkach PET,
 - ✓ **od 2030 r. – 30%** tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu.

Zawartość recyklatów wynikająca z PPWR

- PPWR – (rozporządzenie UE 2025/40) zaczął być stosowany od 12 sierpnia 2026 r., natomiast obowiązkowe minimalne poziomy zawartości recyklatu dotyczące opakowań z tworzyw sztucznych zaczynają obowiązywać od 2030 roku (z wyższymi progami od roku 2040).
- PPWR nie przypisuje odrębnych poziomów recyklatu do branż takich jak budownictwo czy motoryzacja. Regulacja dzieli opakowania według funkcji i rodzaju materiału, a nie sektora gospodarki. Dlatego opakowania stosowane w budownictwie i motoryzacji najczęściej wpadają do kategorii „other plastic packaging” (pozostałe opakowania z tworzyw sztucznych z wymogiem 35% od 2030 roku i 65% od 2040 roku).

Zawartość recyklatów wynikająca z PPWR – cd.

Wymagane poziomy recyklatu wg PPWR

Sektor	Rodzaj opakowania / zastosowanie	Min. zawartość recyklatu od 2030 roku	Min. zawartość recyklatu od 2040 roku
Farmaceutyczny	Opakowania kontaktujące się z produktem (PET)	30%	50%
Farmaceutyczny	Opakowania kontaktujące się z produktem (inne tworzywa niż PET)	10%	25%
Farmaceutyczny	Niektóre opakowania bezpośrednie produktów leczniczych mogą korzystać z wyłączeń, jeśli recyklat mógłby zagrozić bezpieczeństwu produktu	możliwe zwolnienie	możliwe zwolnienie
Opakowaniowy (FMCG, kosmetyki, handel, przemysł)	Opakowania do kontaktu z produktami wrażliwymi wykonane z PET (np. butelki, tacki)	30%	50%
Opakowaniowy	Opakowania do kontaktu z produktami wrażliwymi wykonane z innych tworzyw niż PET	10%	25%
Opakowaniowy	Jednorazowe butelki do napojów	30%	65%
Opakowaniowy	Pozostałe opakowania z tworzyw sztucznych	35%	65%
Budownictwo	Opakowania dla materiałów budowlanych (folie, worki, wiadra, kanistry itp.) – kwalifikowane jako „pozostałe opakowania z tworzyw sztucznych”	35%	65%
Motoryzacja	Opakowania transportowe i logistyczne z tworzyw sztucznych (skrzynki, przekładki, folie stretch, opakowania części)	35%	65%

Źródło: https://environment.ec.europa.eu/topics/waste-and-recycling/packaging-waste_en?utm_source

Zawartość recyklatów wynikająca z PPWR - cd.

➤ Czemu służy zwiększenie ilości recyklatów tworzyw sztucznych w nowych wyrobach?

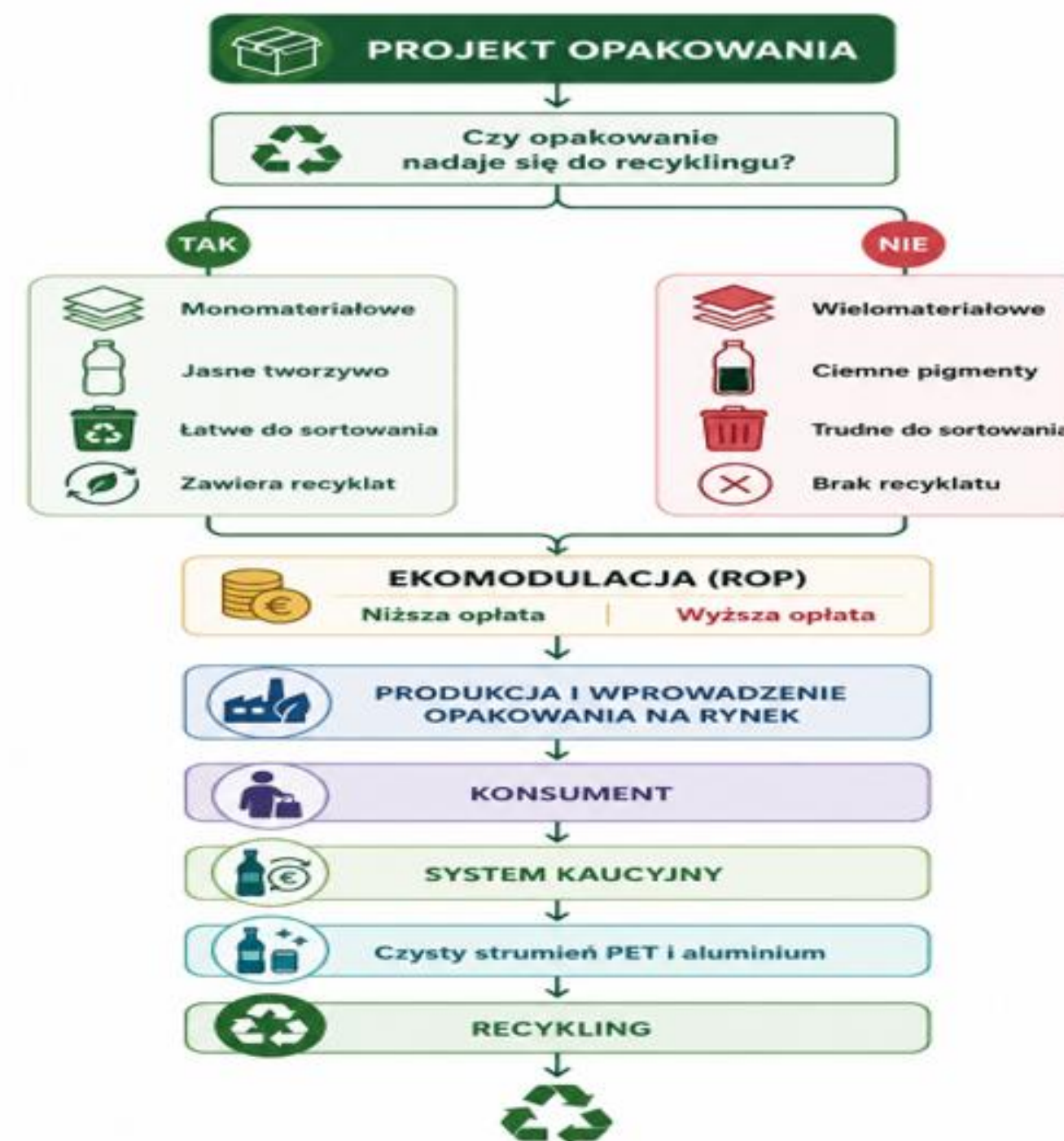
- ograniczeniu zużycia surowców kopalnych (ropy naftowej, gazu),
- zmniejszeniu ilości odpadów trafiających na wysypiska lub do spalarni,
- redukcji emisji gazów cieplarnianych,
- poprawie PR i wizerunku firm (właściciele marek zdobędą uznanie Klientów jako wprowadzający bardziej ekologiczne produkty – i nie będzie to greenwashing),
- poprawie sytuacji gospodarczej (poprzez zwiększenie popytu na odpady i wspomaganie rozwoju rynku zbytu dla odpadów tworzyw sztucznych pochodzących ze zbiórki selektywnej. A dzięki systemowi kaucyjnemu zwiększa się strumień i jakość odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych).

➤ Bariery i wyzwania

- **wahania koniunkturalne i popyt:** rynek zmaga się ze spadkiem opłacalności tradycyjnego recyklingu z powodu taniego plastiku pierwotnego z importu, głównie z krajów Pacyfiku – dotyczy to także recyklatów tworzyw sztucznych pochodzących z tego obszaru.
- **wymagania jakościowe:** przemysł (szczególnie opakowania żywności i motoryzacja) wymaga materiałów o wysokiej czystości i powtarzalnej jakości, co stymuluje inwestycje w recykling chemiczny.

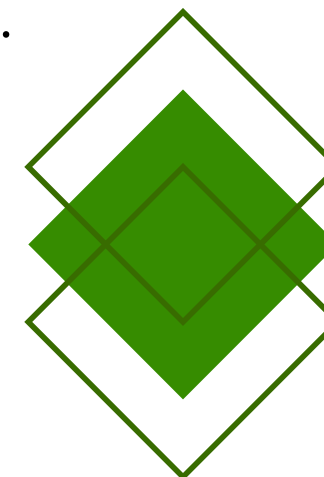
Jak zmieniają się recyklaty - system kaucyjny i ekomodulacja

- O systemie kaucyjnym powiedziano już wszystko – wszyscy czekamy na dane o osiągniętych poziomach zbiórki w ramach tego systemu.
- A czym jest ekomodulacja? Jest to mechanizm stosowany w systemach rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP), w którym wysokość opłat ponoszonych przez producentów za wprowadzane opakowania jest uzależniona od ich wpływu na środowisko oraz możliwości recyklingu.
 - jak to w praktyce będzie wyglądało w Polsce w sytuacji, kiedy nadal trwają dyskusje nad ROP?
 - kto ustali stawki i jaka będzie metodologia?

Sytuacja polskiej branży recyklingu

- Od lat branża mierzy się z problemami związanymi z brakiem rozszerzonej odpowiedzialności producenta (ROP).
- Oznacza to, że osiągnięcie ambitnych celów PPWR dotyczących minimalnych zawartości recyklatów będzie dużym wyzwaniem, jeżeli nie będzie realnego wsparcia finansowego branży.
- Polska płaci z tego tytułu plastic levy (800 €/tonę) i w latach 2021-2024 kwota ta wyniosła prawie 9 miliardów złotych, co oznacza, że aż 2,5 mln ton odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych nie zostało poddanych recyklingowi.
- Jeśli nic w tej kwestii się nie zmieni, to Polska z tytułu plastic levy **zapłaci ok. 21 mld złotych do 2030 roku.**
- A luka inwestycyjna dla branży (według IOŚ-PIIB), która powinna zostać pokryta w ramach ROP jest szacowana na lata 2028-2034 i wynosi 4,5 mld zł.

Model francuski wsparcia dla recyklerów

- Od 1 stycznia 2026 roku Republika Francji wprowadziła system finansowych premii za stosowanie recylatów.
- Premie te mają formę ulg dla producentów (nie kar):
 - 450 €/tona dla recyklatu pochodzącego z innego sektora ROP (np. recyklat PE z sektora budowlanego użyty w sektorze opakowań),
 - 550 €/tona gdy recyklat pochodzi z tego samego sektora ROP (np. recyklat PP z opakowań użyty ponownie w produkcji opakowań) Premia trafi do **producentów** (wprowadzających na rynek produkty w opakowaniach), którzy w swoich wyrobach **wykorzystują recyklaty tworzyw sztucznych. Beneficjentami będą producenci a nie zakłady recyklingowe.**
- Warunkiem uzyskania premii jest przynależność danego produktu do jednego z sektorów ROP, które są wymienione w rozporządzeniu (np. opakowania, budownictwo, elektronika i sprzęt elektryczny, meble itd.).
- Dodatkowym kryterium kwalifikacji jest spełnienie warunku przez producenta warunków śledzenia recyklatu (traceability) i zasady lokalizacji (zbiórka → recykling → produkcja w określonym promieniu), które będą określone przez organizacje ROP.
- W Polsce taki model wsparcia znacząco poprawiłby sytuację recyklerów, ale ze względu na brak ROP nie jest możliwy.

Model francuski wsparcia dla recyklerów - cd.

- Z dostępnych interpretacji wynika, że operacje te powinny odbywać się w promieniu 1500 km od geograficznego centrum Francji i na obszarze UE (lub państw o równoważnych standardach), o ile spełniony jest wymóg odległości i identyfikowalności przepływu materiału. Niemcy, Benelux, północna Hiszpania, Włochy czy Szwajcaria – zdecydowana większość instalacji recyklingowych znajduje się w zasięgu 1500 km. Dalej położone części Europy (np. kraje bałtyckie czy wschodnia Polska) mogą już nie spełniać wymogu dla wszystkich etapów łańcucha.
- W praktyce oznacza to, że francuski producent może używać recyklatu wyprodukowanego w tych krajach i nadal otrzymywać premię, pod warunkiem, że jest w stanie udokumentować:
 - pochodzenie odpadu postkonsumenckiego,
 - lokalizację kolejnych etapów przetwarzania,
 - spełnienie kryterium bliskości (1500 km),
 - pełną identyfikowalność materiału.
- Co to oznacza dla polskich recyklerów? Polska nie jest automatycznie wykluczona. Jeśli punkt zbiórki, sortownia, recykler i zakład produkujący opakowanie znajdują się w konfiguracji spełniającej limit odległości, materiał może kwalifikować się do francuskiej premii. Natomiast dla instalacji położonych we wschodniej lub północno-wschodniej Polsce może być trudniej wykazać zgodność z zasadą 1500 km. Dlatego recyklerzy z zachodniej Polski mają znacznie większe szanse obsługiwać rynek francuski w ramach tego systemu.

Ograniczenia eksportu odpadów z UE

- Od 21 listopada 2026 UE wprowadza czasowy zakaz eksportu odpadów tworzyw sztucznych do państw spoza OECD. To nie jest tylko „zastrzeżenie notyfikacji”, ale pełne odcięcie większości takich wysyłek na okres ok. 2,5 roku (czyli do 21 maja 2029 roku).
- Po tym okresie eksport będzie możliwy wyłącznie do tych państw spoza OECD, które:
 - formalnie zgłoszą Komisji Europejskiej deklarację importu,
 - wykażą zdolność do „environmentally sound management” (ESM),
 - zostaną wpisane przez Komisję na specjalną listę państw dopuszczonych.
- To istotna zmiana, bo dziś taki eksport jest jeszcze możliwy i od 21 maja 2026 już tylko po procedurze uprzedniego zgłoszenia i zgody (PIC/notyfikacja), a od 21 listopada 2026 ma zostać całkowicie wstrzymany dla krajów spoza OECD.
- Zakaz obejmie eksport z UE do krajów spoza OECD niehazardowych odpadów plastikowych przeznaczonych do recyklingu, głównie kodu Basel/UE B3011 („clean, non-hazardous plastic waste”).
- Jeśli eksport pozostanie dozwolony (np. do OECD), rozporządzenie wprowadza:
 - obowiązkową procedurę priornotification and consent (PIC) i cyfrowe śledzenie transportów (DIWASS),
 - obowiązek niezależnych audytów instalacji odbierających odpady poza UE od 21 maja 2027,
 - możliwość zawieszania eksportu do konkretnych państw przez Komisję Europejską, jeśli odpady nie są tam przetwarzane zgodnie z wymogami środowiskowymi (póki co nie są znane wymogi).

Ograniczenia importu recyklatów do UE

- Komisja Europejska w komunikacie z grudnia 2025 (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0805>) roku zapowiedziała **zaostwienie kontroli importowanego recyklatu**, szczególnie rPET przeznaczonego do kontaktu z żywnością i wprowadzenie:
 - zaostwienia wymogów dokumentacyjnych dla importowanych recyklatów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
 - audyty instalacji recyklingowych znajdujących się poza UE,
 - działania laboratoriów celnych mające sprawdzać, czy deklarowany jako recyklat PET materiał rzeczywiście pochodzi z odpadów tworzyw sztucznych,
 - prace nad **oddzielnymi kodami celnymi dla recyklatów**, aby umożliwić lepszą kontrolę importu.
- Komisja Europejska przyjęła 30 czerwca bieżącego roku **decyzję wykonawczą (UE) 2026/1425**, dotyczącą sposobu obliczania i weryfikacji zawartości recyklatu w jednorazowych butelkach na napoje, w tym PET (https://eur-lex.europa.eu/eli/dec_impl/2026/1425/oj/eng?utm_source).
- Wprowadza ona bardzo zasadę dotyczącą **pochodzenia recyklatu**, gdyż od 21 listopada 2027 roku, a **więc rok później niż zakaz eksportu odpadów do państw spoza OECD**, recyklat pochodzący z państw OECD będzie mógł być uwzględniany w realizacji obowiązkowego poziomu recyklatu w butelkach PET tylko pod określonymi warunkami i po ocenie Komisji dotyczącej sposobu gospodarowania odpadami w danym państwie.

Recykling a bezpieczeństwo surowcowe

- Zmniejsza zależność od surowców pierwotnych – ogranicza zapotrzebowanie na ropę naftową i gaz wykorzystywane do produkcji tworzyw.
- Zwiększa dostępność surowców wtórnych – odpady stają się wartościowym źródłem materiałów do ponownego wykorzystania.
- Ogranicza zależność od importu – większe wykorzystanie surowców wtórnych wzmacnia niezależność gospodarki od dostaw z zagranicy.
- Stabilizuje dostęp do surowców – recykling pozwala pozyskiwać część materiałów z krajowego strumienia odpadów.
- Zmniejsza ryzyko związane z wahaniami cen surowców – mniejsze uzależnienie od cen ropy i gazu zwiększa odporność przedsiębiorstw.
- Wydłuża cykl życia materiałów – ten sam surowiec może być wykorzystywany wielokrotnie zamiast trafiać na składowisko.
- Wzmacnia gospodarkę obiegu zamkniętego.

Brak recyklingu w praktyce

- Gwałtowny wzrost zanieczyszczenia środowiska oraz ilości odpadów trafiających na składowiska oraz do spalarni.
- Wzrost ilości śmieci w środowisku naturalnym = degradacja ekosystemów lądowych i wodnych.
- Konieczność sięgania po surowce pierwotne = niszczenie siedlisk przyrodniczych, wzrost emisji gazów cieplarnianych oraz zanieczyszczenia gleby i wód gruntowych.
- Niewywiązywanie się z obowiązków osiągnięcia określonych poziomów zbiórki i recyklingu tworzyw sztucznych oraz do wykorzystywania minimalnych udziałów recyklatów w nowych produktach = opłata plastic levy.

Od problemu do rozwiązania

Aby realizować ambitne cele PPWR i innych wymogów prawnych musi się zmienić polityka gospodarcza UE, dzięki której produkcja recyklatów w UE będzie opłacalna.

Dotyczy to obniżania cen energii elektrycznej, ochrony europejskiego rynku recyklingu oraz zachęt inwestycyjnych w postaci Clean Industrial Deal.

W Polsce musi zaistnieć REALNY ROP uwzględniający przepływy finansowe do branży recyklingu odpadów tworzyw sztucznych i gumy.

Konieczny jest rozwój nowych technologii przetwórstwa odpadów tworzyw sztucznych, w tym recyklingu mechanicznego i chemicznego.

Wprowadzenie systemów kaucyjnych w UE musi iść w parze z efektywnymi systemami ROP, co przyczyni się do poprawy selektywnej zbiórki, zwiększenia opłacalności recyklingu i osiągnięcia ambitnych poziomów służących środowisku.

Promowanie wyrobów z zawartością recyklatów powinno być upowszechnione premiowane.

Stowarzyszenie
Polski Recykling

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

+48 607 616 613

www.polskirecykling.org

sekretariat@polskirecykling.org

ul. Nowy Świat 1/10

SŁAWOMIR PACEK